

РЕШЕНИЕ

№ 8375

гр. София, 12.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43
състав**, в публично заседание на 22.05.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Първолета Станчева, като разгледа дело номер **11080** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 284 от ЗИНЗС във връзка с чл. 3 от ЗИНЗС.

Образувано е по искова молба вх. № 41424/20. 11. 2023 г., подадена от К. Р. К. с настоящ адрес в Затвора [населено място], с която е предявен иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерство на правосъдието за присъждане на сумата от 20 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди в периода 21.06.2017 г. - 21.06.2020 г. в Затвора [населено място], вследствие на лоши битови и нечовешки условия, ведно със законната лихва за забава от началото на увреждането до окончателното ѝ изплащане. Иска се и присъждане на направените по делото разноски.

В исковата молба се твърди, че ищецът е бил настанен в спално помещение, в което са липсвали елементарни хигиенно-битови условия, като е съжителствал с множество дървеници. Д. денонощно го лазели и хапели и не му давали да спи и да почива. Получил обриви, търпял болки и страдания. Разрушило се здравето му, развил депресия, паник атаки, безпокойство, тревожност, безпомощност, безизходица, безнадеждност. Изтърпял ужас, страх, отвращение, погнуса, дървениците му унищожили всички одеала и спално бельо. Изпитвал страх от заразяване с болести. Вредите са нанесени от незаконосъобразно бездействие на ответника да прекрати епидемията от дървеници в Затвора [населено място]. Доводите се поддържат в хода на съдебното производство от представляващия го адв. Г.. Претендират се разноски по списък по чл. 80 от ГПК във вр. с чл. 144 от АПК, представляващи държавна такса

и адвокатско възнаграждение по чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата. Ответникът - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез юрк.М., в писмен отговор на исковата молба и в хода по същество на делото оспорва предявения иск по основание и размер. Счита, че не са налице елементите от фактическия състав за ангажиране на отговорността по чл. 284 във вр. с чл. 3 от ЗИНЗС. Няма неизпълнение на вменено от закона задължение от страна на ответника, нито доказателства за претърпени вреди, които да са в резултат от незаконосъобразни действия или бездействия. Прави възражение за погасяване на иска по давност за периода от 21. 06. 2017 г. до 20. 11. 2018 г. по чл.110 от ЗЗД. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокурор С. от СГП дава заключение, че исковата претенция е основателна и доказана. По отношение на размера на обезщетението счита, че същият следва да бъде съобразен със събраните в производството гласни и писмени доказателства и с размера, присъден по аналогични дела.

Съдът, след преценка на становищата на страните и въз основа на събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа страна:

Ищецът К. Р. К. изтърпява наказание „лишаване от свобода“ в Затвора [населено място], където е постъпил на 14. 02. 2014 г. През целия исков период е бил настанен в 7 – ма група.

С молба от 03.01.2024г. ответникът представя медицинска справка, протоколи за ДДД обработка и договор, съобразно исковия период, докладна записка от СДВР, справка от РЗИ.

От медицинската справка, изготвена от д-р М.Т. (л.16) е видно, че за исковия период л.св. К. Р. К. не е посещавал медицинския център. Противоалергичен медикамент е поискал и му е бил предоставен след консултация с дерматолог на 03. 02. 2023 г., извън исковия период.

Представена е докладна записка от Инспектор СДВР – 7 група, видно от която администрацията на затвора организира поддържане на санитарно- хигиенните условия в спалните помещения. Осигурена е възможност за пране на спалното бельо и дрехите веднъж в седмицата по график и изпиране на одеялата и олекотените завивки два пъти в годината.

Сключен е договор с „ДДД – 1“ ООД за дезинфекция, дезинсекция и дератизация. Представени са протоколи за ДДД обработка.

Видно от писмо на СРЗИ /л. 20/ в Централен софийски затвор са извършвани проверки от СРЗИ в периода от 09. 08. 2019 г. – 09.06. 2022 г. Дадени са предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки, както и препоръки за предприемане на необходимите действия за контрол на хигиената, съобразно спецификата на обекта.

От страна на ищеца е представен отговор от ГД“ИН“ по негов сигнал от 2017 г. за наличие на дървеници в спалните помещения. В отговора е посочено, че въпреки регулярната обработка с препарати от „ДДД – 1“ ООД не е постигнат задоволителен резултат за намаляване на популацията от дървеници в Затвора [населено място]. Жалбата на К. Р. К. е приета за основателна.

Разпитан е свидетеля Х. Л. В., който е бил в СЦЗ в периода от 1993 г. до 13. 03. 2017 г., повторно от 13. 06. 2018 г. и до настоящия момент. Съдът кредитира показанията му като непосредствени, в частта, в която са подкрепени и с писмени доказателства по делото и които се отнасят за исковия период от 21. 06. 2017 г. до 21. 06. 2020 г. и за

обстоятелствата, посочени в исковата молба. Свидетелят дава показания, че през 2020 г. в 7 група на СЦЗ има хлебарки и дървеници, въпреки ДДД обработката. Дървеници е имало и в предходни периоди, свидетелят също е бил нахапан от дървеници. Срещнал ищеца в спешния кабинет в болницата с оплаквания от обриви и отоци. Д. и хлебарките пречат на нощния сън и почивка на лишените от свобода. Дюшеците са на петна от кръв. Подават се оплаквания и жалби, периодично се извършва дезинфекция, но проблемът не е решен.

При така установеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи: Искът е допустим, като предявен срещу надлежен ответник, а разгледана по същество исковата молба е частично основателна по следните съображения:

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3.

На основание чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение.

Съгласно ал. 2 на същия член, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

С настоящата искова молба се претендира, че вредите са настъпили от поставянето му в нечовешки условия, в помещения пълни с дървеници, по време на престоя му в Затвора [населено място].

С отговора на исковата молба се сочи, че има сключени договори за извършване на дезинсекция със специализирани фирми, като фактът на извършените дейности по пръскане с препарат срещу вредители, се потвърждава от приложените протоколи.

Доказателства за наличие на проблеми с дървениците в исковия период са писмото на СРЗИ, жалбата на К. Р. К. до ГД“ИН“, отговорът на ГД“ИН“, че жалбата е основателна.

Показанията на разпитания в съдебно заседание свидетел съдът кредитира доколкото не са в противоречие със събраните по делото писмени доказателства и представените от ответника справки.

Съдът намира, че в конкретния случай безспорно от страна на ответника се предприемат някакви действия за премахване на популациите от дървеници в местата за лишаване от свобода и конкретно в Затвора [населено място], но тези мерки не са достатъчни и ефективни.

Безспорно от показанията на свидетеля се потвърждава, че въпреки периодичните пръскания против насекоми, същите нямат ефект. В тази връзка са докладите на О. на Република България, свободно достъпни на интернет страницата му. Независимо от периодичното месечно пръскане, то е недостатъчно и неефективно, тъй като не се справя с проблема. Това се установява и от писмото на РЗИ и от отговора на ГД“ИН“ по жалбата на К. Р. К..

Предвид изложеното, установеният системен проблем с дървениците, при който дезинсекцията не е ефективна, съдът приема за достатъчен да обоснове нарушение на

чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС поради липса на активни и ползотворни действия на затворническата администрация в борбата с дървениците, чието доказано наличие и ухапвания по ищеца обосновават обстоятелства, които уронват човешкото достойнство, пораждат чувство на страх, незащитеност и малоценност.

Съдът приема за достигнат прага на суровост за установяване на нарушение на чл.3 от ЕКПЧ, респ. чл.3 от ЗИНЗС, тъй като наложеното наказание „лишаване от свобода“ не трябва да е свързано със стрес и трудности с интензитет, надвишаващ неизбежната степен на страдание, присъща на наказанието. Наличието на дървеници в помещенията не е свързано с неизбежната степен на страдание, присъща на наказанието, а безспорно го надхвърля и е в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с недостатъчните усилия на затворническата администрация по справяне с този системен проблем.

С оглед презумпцията по чл.284, ал.5 ЗИНЗС съдът приема за доказани наличието на претърпени неимуществени вреди в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с условията на изтърпяване на наказанието в нарушение на чл.3 от ЗИНЗС.

При определяне размера на обезщетението съдът намира, че следва да се съобрази с новите решения на ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода, според които обезщетение, присъдено от националния съд, което се равнява на 4 евро на ден или на 30% от присъждането на ЕСПЧ при сходни обстоятелства е адекватно и не поставя под съмнение ефективността на производството за обезщетяване на вредите от поставяне в лоши условия на задържане.

Исковата претенцията обаче е предявена единствено поради наличие на дървеници, което следва да бъде съобразено при определяне размера на обезщетението в смисъл, че пълният посочен размер на обезщетения в най-новите решения на ЕСПЧ е неприложим към настоящия случай, доколкото той касае кумулативен ефект от различни оплаквания при изтърпяване на наказанието, какъвто не е настоящият случай.

Изложеното е основание за съда да определи размер на обезщетение, което би било справедливо обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди за периода от 21. 06. 2017 г. до 21. 06. 2020 г. или общо 1095 дни, за които се дължи 3285 лв. обезщетение.

Тази сума следва да се присъди със законната лихва от предявяване на иска на 20. 11. 2023 г. За разликата до предявения размер искът следва да бъде отхвърлен.

Неоснователно е възражението за изтекла погасителна давност по чл. 110 от ЗЗД. В случая е приложима т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., ОСГК. Началният момент, от който тече срока на погасителната давност, респективно, от който ответникът ще дължи лихва, върху присъдената сума, е от датата на преустановяване на незаконосъобразните бездействия. В случая не е установено, че незаконосъобразните бездействия да са преустановени, поради което погасителната давност за визирания от ищеца период не е изтекла.

При този изход на спора следва да бъде осъден ответника да заплати направените по делото разноси, които са в размер на 10 лв. държавна такса и да се присъди на адв. Г. адвокатско възнаграждение за осъществената безплатна правна помощ в хипотезата на чл. чл. 38, ал. 2 вр. ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата. Съобразно присъденото обезщетение от 3285 лв. минималното възнаграждение по чл.7, ал.2, т.1, вр. чл.8, ал.1 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е

683. 20 лв.

В хипотезата на частично уважаване на иска, не е предвидена възможност за заплащане на ответника на юрисконсултско възнаграждение, поради което такова не следва да му се присъжда.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 43 състав:

РЕШИ:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], да заплати на К. Р. К., ЕГН [ЕГН] сумата в размер на 3285 (три хиляди двеста осемдесет и пет) лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди поради поставянето му в нечовешки условия в помещения с дървеници, за периода от 21.06.2017г. - 21.06.2020г., както и законната лихва върху главницата, за периода от 20.11.2023г. до окончателното заплащане на обезщетението, като ОТХВЪРЛЯ иска за останалата част над 3285 лв. до претендираната сума от 20 000 лв. като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], да заплати на К. Р. К., [ЕГН] сумата в размер на 10 (десет) лева, представляващи разноски за държавна такса.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – С., [улица], да заплати на адв. Г. К. Г. от Адвокатска колегия С., адвокатско възнаграждение по настоящото дело в размер на 683. 20 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София - град, в 14 - дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: